

RUSYA ÜLKE RAPORU

Mart 2024

İÇİNDEKİLER

1. Coğrafi Konum.....	3
2. Siyasi ve İdari Yapı	3
3. Nüfus ve İstihdam	4
4. Genel Görünüm	4
5. Dış Ticaret Mevzuatı.....	6
6. Temel Ekonomik Göstergeler	8
7- Ülkenin Dış Ticaret Göstergeleri	9
8-Türkiye'nin Rusya'ya Sektör İhracatları	14
9- Oaib'den Ülkeye Yapılan İhracatlar	15
10- Vergi Oranları.....	16

1. Coğrafi Konum

17 milyon kilometrekareyi aşan alanı ile dünyanın en büyük yüzölçümüne sahip ülkesi olan Rusya, 11 farklı zaman dilimine bölünmüştür. Asya'nın kuzeyinde Kuzey Pasifik Okyanusu ve Avrupa arasında Kuzey Buz Denizine uzanan ülke, 14 ülkeyle sınır komşusudur. Bu ülkeler ve sınır uzunlukları şöyledir: Azerbaycan 284 km, Beyaz Rusya 959 km, Çin (güneydoğu) 3.605 km, Çin (güney) 40 km, Estonya 290 km, Finlandiya 1.313 km, Gürcistan 723 km, Kazakistan 6.846 km, Kuzey Kore 17,5 km, Letonya 292 km, Litvanya (Kaliningrad Oblast) 227 km, Moğolistan 3.441 km, Norveç 196 km, Polonya (Kaliningrad Oblast) 432 km, Ukrayna 1.576 km. Ülkedeki Ural dağlarının batısında bulunan alan Avrupa kıtası içinde sayılmaktadır. Geneli itibarı ile ılıman iklim kuşağında yer alan Rusya, Karadeniz kıyılarında görülen subtropikal iklimden, yıllık sıcaklık farkının 80°C'ye vardığı Güney Sibirya'daki sert karasal iklime ve kuzeydeki kutup iklimine kadar değişen bir iklim mozaiğine sahiptir. Ülkenin kuzeyi Arktik kuşağında bulunurken, güneyde Karadeniz kıyılarında subtropikal iklim özellikleri görülmektedir. Doğu Sibirya karasal iklimin etkisi altındayken, Rusya'nın uzak doğusu muson yağmurları nedeniyle yıllık 1.000 mm yağış almaktadır. Rusya Federasyonu topraklarının dörtte üçü düz ovalıktır. Orta Sibirya ve Uzak Doğuda sıradağlar bulunmaktadır. Doğu Avrupa düzlüğü Urallar'a, Batı Sibirya düzlüğü Altay Dağları'na kadar devam etmektedir. Hazar kıyılarında ise, çoğu yerde yükseklik deniz seviyesinin altında seyretmektedir. Başkent Moskova'da en sıcak ay Temmuz olup, en düşük ve en yüksek sıcaklık değerleri Temmuz ayında ortalama 13-23 °C'dir. Kentteki en soğuk ay olan Ocak ayında ise ortalama sıcaklıklar en düşük -16 °C ve en yüksek -9 °C'dir. En yağışlı ay Temmuz ayı olup, en az yağış görülen ay ise Mart'tır.

2. Siyasi ve İdari Yapı

ABD, Rusya, iki parlamentolu başkanlık sistemiyle idare edilen, kendi anayasaları ile yasama ve yürütme organlarına sahip 21 cumhuriyet, 9 eyalet (Kray), 46 bölge (Oblast), 2 federal statüye sahip şehir (Moskova ve St. Petersburg) ve 5 özerk bölgeden (Avtonomnaya Oblast/Avtonomnyy Okrug) oluşan, 83 idari birimli bir federasyondur. Bu anayasaların Rusya Federasyonu Anayasası'na uyumlu olması ve onunla çelişmemesi gerekmektedir. Ülkeyi devlet başkanı yönetir. Başbakan başkanlığındaki hükümet de yürütme yetkisine sahiptir. Yasama yetkisi ise, Duma (Federal Meclis'in alt kanadı) ve Federasyon Kurulu'ndan (Federal Meclis'in üst kanadı) oluşan Federal Meclis'e aittir. Anayasa uyarınca yürütme erkinin başı konumundaki Devlet Başkanı, altı yılda bir halk tarafından seçilmektedir. RF'de son Devlet Başkanlığı seçimleri 18 Mart 2018 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Başbakan, anayasa gereğince Devlet Başkanı tarafından atanmakta ve yine Devlet Başkanının onayını alarak hükümeti oluşturmaktadır. Hükümetin göreve başlaması için Başbakanın Duma'dan güvenoyu alması gerekmektedir.

3- Nüfus ve İstihdam

2023 Rusya, nüfusundaki sürekli düşüş nedeni ile ciddi bir nüfus sorunu ile karşı karşıyadır. Sovyetler Birliği'nin 1991 yılında dağılmasından bu yana nüfusun yaklaşık 4 milyonu ülke dışında çıkmıştır. Nüfustaki bu azalma bu oranda devam ettiği takdirde, 2050 yılı itibarı ile ülke nüfusunun %30 üzerinde azalacağı tahmin edilmektedir. Birleşmiş Milletler'in ülke nüfusuna yönelik öngörülerini çok daha karamsardır. 143,2 milyon olan ülke nüfusunun BM çalışmalarına göre 2050 yılına doğru 112 milyona gerilemesi beklenmektedir. Alkol ve sigaranın fazla tüketimi ve kötü beslenme özellikle erkekler arasında kardiyovasküler hastalıklara bağlı ölümlerde ciddi artışa neden olmuştur. Sonuç olarak Rus kadınlarının ortalama yaşam süresi Rus erkeklerinden çok daha uzun hale gelmiştir. Ortalama yaşam süresinin erkeklerde 64,7, kadınlarda 76,6 olduğu tahmin edilmektedir. Rus hükümeti nüfusla ilgili sorunları önemli bir tehdit olarak değerlendirmektedir; bununla birlikte soruna kısa vadede kalıcı bir çözüm bulunması, ardında yatan derin sosyal sorunlar nedeni ile oldukça zor görünmektedir.

4- Genel Görünüm

Resmi Adı	Rusya Federasyonu
Nüfus	142,92 milyon
Yüzölçümü	17.075.400 km ²
Dil	Rusça
Başkent	Moskova
Para Birimi	Ruble (₽)
Yönetim Şekli	Federal Anayasal Cumhuriyet
Devlet Başkanı	Vladimir Putin
GSYİH	1.862,47 trilyon \$ (IMF 2023 tahmini)
Kişi Başına GSYİH	13.006 \$ (IMF 2023 tahmini)
GSYİH Büyüme Hızı	%2,2 (IMF 2023)
Enflasyon Oranı	%6,3 (IMF 2024)
İşsizlik Oranı	%3,1 (IMF 2024)
Toplam İhracat	492,3 milyar \$ (TradeMap 2021)
Toplam İthalat	293,5 trilyon \$ (TradeMap 2021)
Türkiye'nin Ülkeye İhracatı	9,4 milyar \$ (TradeMap 2023)
Türkiye'nin Ülkeden İthalatı	58,9 milyar \$ (TradeMap 2022)
Türkiye ile Ticaret Anlaşması	-

Üyesi Olduğu Başlıca Uluslararası Kuruluşlar

Orta Asya İşbirliği Örgütü ve Eurasec: Beyaz Rusya, Kazakistan, Kırgızistan ve Rusya arasında 1995 yılında oluşturulmuştur. Daha sonra, 1999 yılında Tacikistan da dahil olmuştur. Mayıs 2001'de Avrasya Ekonomik Topluluğu (Eurasec) adını almıştır. Ocak 2006'da Özbekistan da Eurasec'e dahil olmuştur. Ermenistan, Moldova ve Ukrayna gözlemci statüsündedir. Eurasec Ocak 2006'da Orta Asya İşbirliği Örgütü'nü (CACO) içine almıştır. Her iki hareket de bölgesel bütünleşmeye dönüşüm konusunda yeterince etkin olamamıştır.

Bağımsız Devletler Topluluğu (BDT-CIS): Bağımsız Devletler Topluluğu, 8 Aralık 1991 tarihinde Beyaz Rusya, Rusya Federasyonu ve Ukrayna devlet başkanları tarafından imzalanan Minsk Anlaşması ile kurulmuştur. BDT, tüm üye devletleri kapsayan, işleyen bir gümrük birliği ya da serbest ticaret alanı oluşturmamıştır.

Tek Ekonomik Alan: Rusya, Beyaz Rusya, Kazakistan ve Ukrayna 2003 yılında Yalta Zirvesinde aralarındaki ticari ve ekonomik işbirliğinin genişletilmesi amacıyla imzalanan Anlaşma çerçevesinde Tek Ekonomik Alan hedeflenmiştir. 2007 yılında Rusya, Beyaz Rusya ve Kazakistan arasında gümrük birliği 1 Ocak 2010 tarihinde kurulmuştur. Birliğe 2014 yılında Ermenistan, 2015 yılında Kırgızistan da dâhil olmuştur.

EBRD-Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası: Orta ve Doğu Avrupa ile eski Sovyet ülkelerinde demokratik bir ortamda özel sektörün yaratılması ve geliştirilmesi amacıyla 1991 yılında kurulmuştur.

Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (OSCE-AGİT): "Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansı" adı altında kurulan AGİT, 55 üyesiyle tüm Avrupa'yı içine alan tek güvenlik teşkilatıdır. Kanada ve ABD de AGİT üyesidir.

Şanghay İşbirliği Örgütü: Şanghay İşbirliği Örgütü, Nisan 1996'da Çin, Rusya, Kazakistan, Kırgızistan ve Tacikistan tarafından sınır anlaşmazlıklarının halli ve bölgesel ticaretin canlandırılması amacı ile kurulmuştur. Daha sonra Şanghay Beşlisi olarak anılmaya başlanan Örgüte, 2001 yılında Özbekistan katılmıştır. Moğolistan, İran, Pakistan ve Hindistan gözlemci statüsündedir. Örgütün Sekreteryası resmi olarak 2004 yılında Çin'in başkenti Pekin'de açılmıştır. Örgütün İş Konseyi ve Interbank Kurumu 2006 yılında proje finansmanı amacı ile kurulmuştur.

Diğer Uluslararası Kuruluşlar: Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü (BSEC), Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonu (UN/ECE), Uluslararası İmar ve Kalkınma Bankası (IBRD), Uluslararası Finans Kuruluşu (IFC), Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO), Uluslararası Para Fonu (IMF), Uluslararası Standardizasyon Örgütü (ISO), Birleşmiş Milletler (UN), Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi, Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Konferansı (UNCTAD), Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Kurumu (UNESCO), Dünya Sağlık Örgütü (WHO), Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü (WIPO), Dünya Ticaret Örgütü-WTO

5- Dış Ticaret Mevzuatı

Rusya Federasyonu'nun, Bağımsız Devletler Topluluğu (BDT) ülkeleri ile Serbest Ticaret Anlaşması, Avrupa Birliği ile de Şubat 1996'dan geçerli olmak üzere bir ortaklık ve işbirliği anlaşması bulunmaktadır. Öte yandan, Rusya Federasyonu, Beyaz Rusya ve Kazakistan arasında 1 Ocak 2010 tarihinden itibaren Gümrük Birliği kurulmuş olup, bahse konu Birliğe, 2014 yılında Ermenistan ve 2015 yılında Kırgızistan da dahil olmuştur. Rusya Federasyonu, Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ)'ne, 1993 yılı haziran ayında başvurmuş olup, ülkenin, Örgüte üyeliğine ilişkin belgeler, Örgütün 8. Bakanlar Konferansında, 16 Aralık 2011 tarihinde, İsviçre'nin Cenevre kentinde üye devletlerin Bakanları tarafından onaylanmıştır. Söz konusu belgeler, Rusya Federasyonu'nun üyeliğine ilişkin şart ve taviz belgelerini, Rusya Federasyonu'nun ticaret rejimine ilişkin reformları ve DTÖ'ye üyelik çerçevesinde üstlendiği taahhütleri içeren bir pakettir. Rusya Federasyonu, DTÖ'ye katılımının onaylanması sürecinin tamamlandığını 23 Temmuz 2012 tarihinde DTÖ Sekreteryasına resmi olarak bildirmiştir. İç onay sürecini tamamlayan Rusya Federasyonu, 23 Ağustos 2012 tarihinden itibaren DTÖ'nün 156'ncı üyesi olmuştur. Rusya Federasyonu, 2006-2007 yıllarında, BDT üyesi ülkelere sağlamakta olduğu ucuz enerji desteğini önemli ölçüde azaltmıştır. Bu da ülkenin ucuz gazı bundan böyle Sovyet dönemi sonrası bir iş birliği desteği olarak kullanmayacağı anlamına gelmektedir. Bununla birlikte Rusya Federasyonu'nun Sovyet dönemi sonrasında yeniden ekonomik entegrasyon için BDT yerine Avrasya Ekonomik Topluluğu (Eurasec)'nu daha verimli bir araç olarak görmeye başladığı gözlenmektedir. 2000 yılı Nisan ayında kurulan Eurasec, halihazırda Rusya Federasyonu, Beyaz Rusya, Kazakistan, Kırgızistan, Tacikistan ve Özbekistan'dan oluşmakta olup, Ermenistan, Ukrayna ve Moldova üyelik öncesi gözlemci statüsündedir. 250 milyon nüfuslu potansiyel bir pazar olan Eurasec'in birinci hedefi bir Gümrük Birliği oluşturmaktır. Bu hedefe yönelik çok küçük bir ilerleme kaydedilmiş olsa da söz konusu ilerlemeler, tarifelerin çoğunluğunda şimdiden bir düzenleme olması nedeni ile önemli görülmektedir. Eurasec, 2006 yılında, entegre bir döviz piyasası kurulması yönünde anlaşmaya varmıştır. Rusya Federasyonu ve Kazakistan tarafından, bölgeye finansman sağlanması amacıyla yönelik olarak Avrasya Kalkınma Bankası kurulmuş olup, Banka, 1,5 milyar ABD doları tutarında ödenmiş sermayeye sahiptir. <https://eabr.org/en/about/facts-and-figures/> Rusya Federasyonu tarafından ihraç ürünlerimizin ülkeye girişine getirilen bir kolaylık, ülkemizin ithalatta uygulanan ülke preferans sistemine dahil edilmesidir. Sovyet döneminden beri (1974) uygulanan bu sistem, 1992 yılında tekrar düzenlenmiş olup, ülkemiz, gelişmekte olan ülkeler statüsünde kabul edilmekte ve üçüncü ülke menşeli ürünlerin ithalatındaki gümrük vergilerinin %25'i oranında indirim yapılarak Türk menşeli muhtelif ürünlerin ülkeye girmesine imkân sağlanmaktadır (GSP). Söz konusu indirimden yararlanmak için FORM A menşe belgesinin ibraz edilmesi gerekmektedir. Diğer taraftan, ithalatta uygulanan Genel Preferanslar Sistemine dahil madde gruplarında bir azaltmaya gidilmiştir. Bu uygulama ile ülkemizin belli başlı ihraç ürünlerinden tekstil, deri eşya, şekerleme mamulleri, makarna, temizlik maddeleri, bisküviler liste dışında kalmıştır. Ancak; Avrasya Ekonomik Birliğinin ana yürütme organı olan Avrasya Ekonomik

Komisyonu Konseyinin 05/03/2021 tarihli toplantısında; gelişmekte olan ülkeler listesinde bulunan 103 ülkeden aralarında Türkiye, Çin, Güney Kore, Arjantin ve Brezilya'nın da bulunduğu 75 ülke GSP kapsamından çıkarılmıştır. Söz konusu uygulama değişikliği, 12 Ekim 2021 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir. Rusya Federasyonu'nda (Rusya) uluslararası veya ulusal bir marka altında ülkeye ithalatı gerçekleştirilecek ürünlerin Rusya içerisinde satış-pazarlama ve/veya dağıtım hakkını haiz yetkili bir firma bulunması durumunda gümrük işlemleri aşamasında Rusya Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından söz konusu yetkili firmanın icazetinin alınmasını müteakip ürün ithalatına izin verilmekteydi. 2022 yılının Şubat ayı itibarıyla vuku bulan son jeopolitik gelişmeler doğrultusunda muhtelif firmaların Rusya içerisinde faaliyetlerine son vermesi ve yurt dışından anılan ülkeye mal tedarikini durdurması üzerine muhtelif ürünlerde ithalat gerçekleştirmelerinde %60'ı aşan düşüşler yaşanmıştır. Bu itibarla, üçüncü ülkelerde uluslararası veya ulusal bir marka altında serbest dolaşımda bulunan muhtelif ürünlerin satış-pazarlama ve/veya dağıtım konusunda Rusya'da yetkili firmanın onayı alınmadan ithalat işlemlerinin gerçekleştirilmesine yönelik bir dizi düzenlemeye gidilmiştir. Resmi imalatçısı tarafından üretilen ve üçüncü ülkelerde resmi kanallarla serbest dolaşıma sokulmuş bulunan ancak Rusya'ya yönelik tedarikine yine üçüncü ülkedeki imalatçısı veya satış hakkı sahibi tarafından izin verilmeyen ürünlerin gerçekleştirilen ithalat işlemleri "Paralel İthalat" uygulaması olarak tanımlanmıştır. Bu kapsamda; Rusya'ya ürün tedarikini durduran veya ülke içi imalat faaliyetlerine son veren dost olmayan ülke firmalarının ilgili markaları veya ürünler "Paralel İthalat" uygulaması doğrultusunda bir liste halinde yayımlanmıştır. Ayrıca, "Paralel İthalat" uygulaması kapsamında yurt dışından ürün getiren firmaların herhangi bir hukuksal sorumluluk altına girmemesini teminen 213 sayılı Federal Kanun marifetiyle de gerekli düzenleme yapılmıştır. Başta otomotiv sektörüne yönelik ürünler ile elektrikli ve elektronik ürünler, makinalar, optik/lensler, gemi ve kozmetik ürünleri olmak üzere, kimyasal ürünlerden, eczacılık ve tekstil/hazır giyim ürünlerine kadar toplam 56 fasıldan muhtelif ürünler "Paralel İthalat" uygulaması kapsamında yer almaktadır. Rusya içerisinde faaliyetlerine son veren veya üretilen firmaların el değiştirmesi durumunda veya ihtiyaca binaen anılan listede muhtelif değişikliklere de gidilebilmektedir. Anılan uygulama kapsamında 2022 yılında 2,4 milyon ton olan ve piyasa değeri 20 milyar ABD dolarını aşan ürünün ithalatının gerçekleştirildiği açıklanmıştır.

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Gümrük Vergileri

Rusya Federasyonu'nda birçok mal grubunda gümrük kıymetinin tespiti açısından referans fiyat uygulaması yapılmaktadır. Rus Gümrük İdaresince fiyat açısından riskli olduğu değerlendirilen muhtelif ürünlerde belirlenen asgari kıymetlerin altında kalan beyanlar kabul edilmemekte, malın girişine ancak asgari kıymet üzerinden vergi alınması kaydıyla izin verilmektedir. Bu uygulama, gümrük idaresi içinde 'sirküler' yoluyla yürütülmekte ve kamuya ilan edilmemektedir. Buna karşın, referans fiyat uygulaması bulunmayan mallar açısından ise beyan edilen fiyatların gerçeğe uygunluğunu tespit etmekte her bir gümrük idaresi bağımsız hareket edebilmektedir. Referans

fiyat uygulamalarına yönelik idari yargı yolu açık olsa da dava süreçleri uzun süre alabilmektedir.

Avrasya Gümrük Birliğine ihraç edilen mallara ilişkin olarak gümrük vergisi ve sair mali yükümlülüklerin ödenmesi gerekmektedir. Rusya Federasyonu sınır gümrük idaresinde; ithalatçı, distribütör, nakliye firması veya gümrük müşaviri tarafından gümrük ödemeleri yapılmalı ve gerekli belgeler eksiksiz olarak ibraz edilmelidir. Gümrük beyannamesine ilaveten, Rus gümrüklerinde gerekli olan diğer belgeler; eşya kıymetini tevsik edici belgeler (Satıcı tarafından onaylanmış fiyat listesi, fatura, ihracat beyannamesi örneği), taşıma belgeleri, gerekli uygunluk sertifikaları, menşe belgesi, varsa lisans ve izinler ve sigorta poliçesi (CIP, CIF taşıma şekli ise) şeklinde sıralanabilir. Rusya Federasyonu'nda tarife cetvelinde yer alan eşyaların yaklaşık %85'inin gümrük vergileri 'ad valorem' olarak belirlenmiştir. Geri kalan eşya grubunda ise 'ad valorem' ve spesifik tarife oranlarının azami olanının esas alınması şeklinde kombine yöntem kullanılmaktadır. Rusya Federasyonu'nun DTÖ'ye 22 Ağustos 2012 tarihindeki üyeliğini müteakip ortalama gümrük tarife oranı %7,8 olarak uygulanmaya başlanmıştır (Bağlı ortalama tarife oranı ise %8,6'dır). Rusya Federasyonu'nun ağırlıklı ortalama yöntemiyle hesaplanan gümrük vergisi oranı ise 2021 yılında %4,2 seviyesinde tezahür etmiştir. Ayrıca nihai ürünlerde %15, muhtelif tarım ürünlerinde (et ürünleri ve içecekler) ise fasıl bazında ortalama %20'leri ulaşan yüksek gümrük vergileri de uygulanmaktadır. Rus gümrüklerinde en çok dikkat edilen husus, gümrük kıymetinin doğruluğunun tespitidir. Özellikle bağlı şirkete yapılan taşımaların risk teşkil ettiği değerlendirilebilmektedir. Anılan risk grubuna yönelik vergi denetimlerinde ise 'transfer fiyatlandırması' en çok dikkat edilen hususlar arasında yer almaktadır.

6- Temel Ekonomik Göstergeler

	2021	2022	2023*	2024*	2025*	2026*	2027*	2028*
GSYİH (Cari Fiyatlar milyar \$)	1836,63	2244,25	1862,47	1904,34	1927,98	1957,88	1969,79	1986,85
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar -%)	5,6	-2,1	2,2	1,1	1,0	1,0	1,0	1,0
Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Cari Fiyatlar- \$)	12 618	15 646	13 006	13 324	13 520	13 763	13 885	14 046
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	6,7	13,8	5,3	6,3	4,0	4,0	4,0	4,0
Cari Ödemeler Dengesinin GSYİH'ya Oranı (%)	6,6	10,5	3,4	4,0	3,4	3,4	2,7	2,3
İşsizliğin Toplam İşgücüne Oranı (%)	4,8	3,9	3,3	3,1	3,5	4,2	4,5	4,5
Nüfus (milyon)	145,56	143,44	143,20	142,92	142,61	142,25	141,87	141,45
Devletin Genel Toplam Borçlanmasının GSYİH'ya Oranı (%)	16,5	18,9	21,2	21,8	21,7	20,9	19,8	18,2

(*) Tahmin

Kaynak: IMF

Rusya Federasyonu, dünya genelinde önemli bir ekonomik güçtür çünkü doğal kaynaklar ve insan kaynağı bakımından zengindir. Bu doğal kaynaklar, ülkenin ekonomisi için büyük bir avantaj sağlarken, aynı zamanda bazı zorlukları da beraberinde getirir. Son on yılda petrol fiyatlarının dalgalanması, ülkenin büyüme oranlarını doğrudan etkilediği düşünülmektedir. Ancak, yapılan araştırmalar uzun vadeli büyüme ile doğal kaynaklara olan bağımlılık arasında negatif bir ilişki olduğunu göstermektedir.

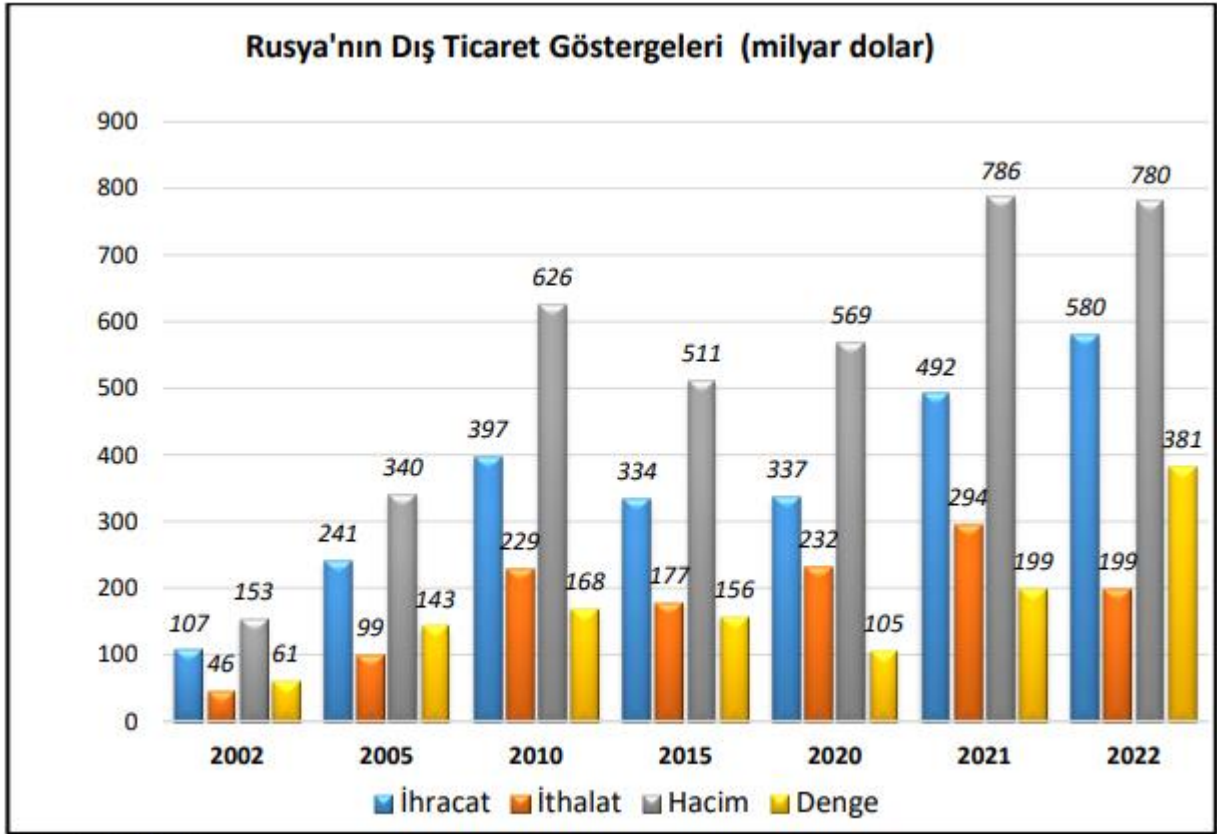
Rusya'da, merkezi planlama ve zengin doğal kaynaklara dayalı olarak, ağır sanayi sektörü gelişmiştir. Bu sektörler arasında yakıt, enerji ve metalürji üretimi önemli bir yer tutar ve toplam sanayi üretiminin %35'inden fazlasını oluşturur. Diğer yandan, elektrik ve gıda üretimi sanai üretim içinde %25 gibi önemli bir paya sahipken ileri teknoloji ve tüketim malları üretimi ise küçük bir paya sahiptir. Hafif sanayi, özellikle tekstil sektörü, sanai üretimde çok küçük bir pay almaktadır.

Rus ekonomisinin büyük kısmı büyük ölçekli sanayi işletmeleri tarafından kontrol edilirken, KOBİ'lerin GSYİH'ten aldıkları pay %10-15 civarındadır. Bu oran, genellikle gelişmiş ve geçiş ekonomilerinde %50 civarındadır. Küçük işletmelerin ekonomide daha az etkili olmasının başlıca nedenleri arasında yoğun vergi yükleri ve karmaşık hukuki düzenlemeler bulunmaktadır.

Ülkenin geniş coğrafyası, emek, doğal kaynaklar ve iş merkezleri arasında uzak mesafelerin oluşmasına neden olur, bu da ekonomik açıdan dezavantajlar getirir. Ülkedeki nehirlerin çoğunluğu kuzey-güney yönünde akarken, denizlere ulaşım zordur. Bu nedenle, uluslararası taşımacılık maliyetleri uluslararası ortalamanın yaklaşık üç katı kadar yüksektir.

7- Ülkenin Dış Ticaret Göstergeleri

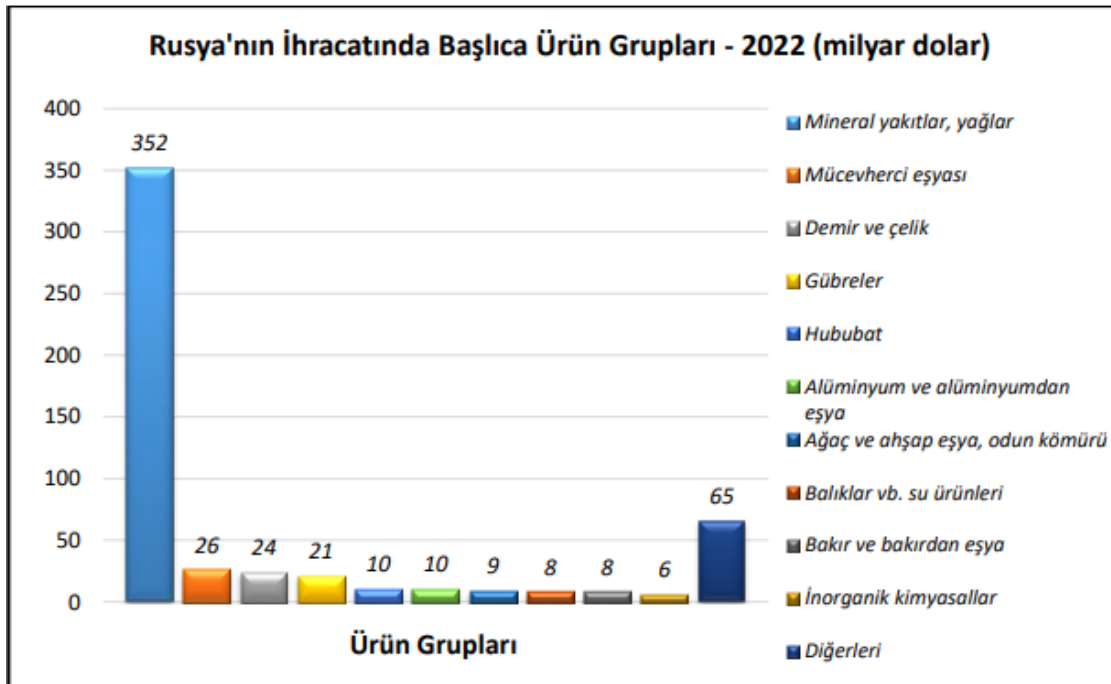
2022 yılında 580 milyar dolarlık (%17,8 artış) ihracatla dünyada 12. sırada olan Rusya'nın ihracat yaptığı başlıca ülkeler: Çin (%19,7), Türkiye (%10,1), Hindistan (%7), İtalya (%5,3) ve Almanya'dır (%5,2). Ülkenin 2022 yılında ihraç ettiği en önemli ürün ise %52,3 ile ham petrol, petrol ürünleri ve doğalgazdır. 2022 yılında 199,4 milyar dolarlık (%32,1 düşüş) ithalatla dünyada 31. sırada olan Rusya'nın ithalat yaptığı başlıca ülkeler: Çin (%38,2), Almanya (%7,8), Türkiye (%4,7), Kazakistan (%4,4) ve İtalya'dır (%3,3). Rusya'nın 2022 yılında ithal ettiği başlıca ürünler ise: Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlardan (%4,7), telefon cihazları (%3,7), otomobil ve diğer binek araçlar (%3,2), otomatik bilgi-işlem makineleri ve aksamı (%2,3) ve karayolu taşıtları için aksam ve parçalarıdır (%1,8).

Kaynak: Trademap

İhracat

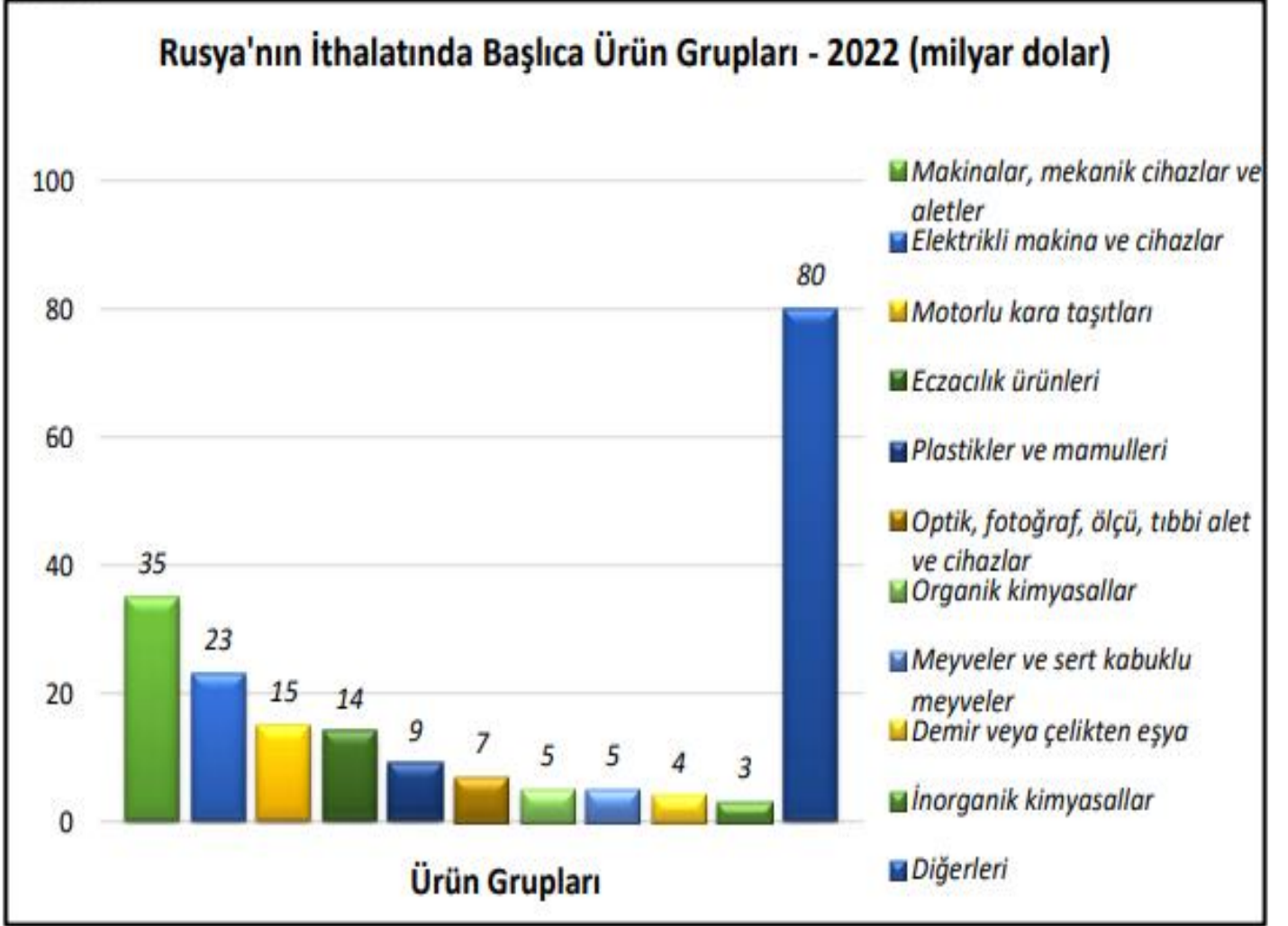
2022'de Rusya'nın ihracatı, %17,8'lik bir artışla 580 milyar dolar seviyesine yükselmiştir. Bu dönemde Rusya'nın öne çıkan ihraç ürünleri şunlardır: petrol yağları, ham petrol, petrol gazları, taş kömürü, altın, demir veya alaşımsız çelikten yarı mamuller, işlenmemiş alüminyum.

Kaynak: Trademap

İthalat

2022 yılında Rusya'nın ithalatı %32 azalarak 199,4 milyar dolar olmuştur. Rusya'nın, 2022 yılında ithal ettiği başlıca ürünler; Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış), Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar, Otomobiller, Otomatik bilgi işlem mak. bunlara ait birimler; manyetik veya optik okuyucular, verileri koda dönüştüren ve işleyen mak., Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar.¹

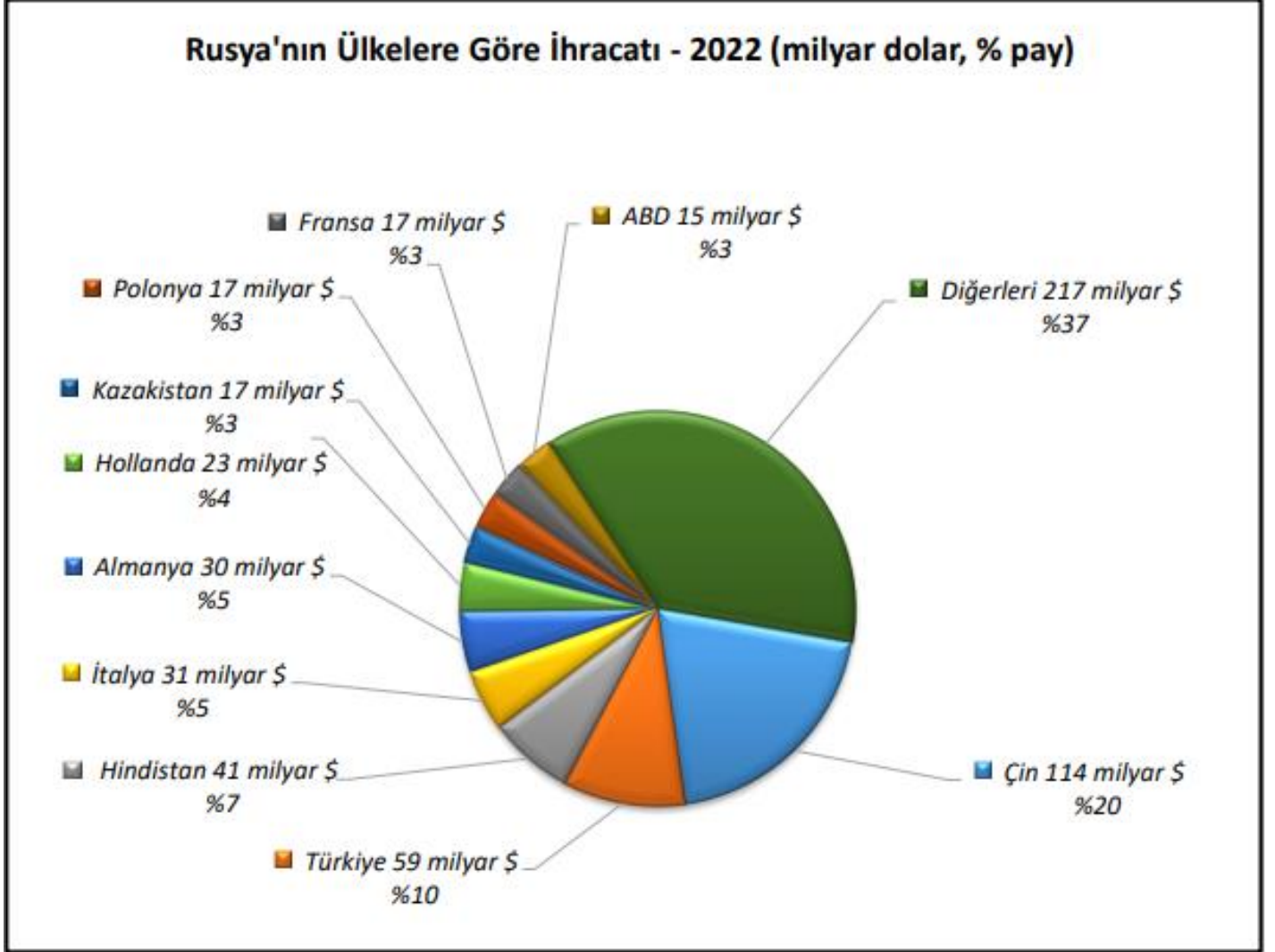

Kaynak: Trademap

¹ Ticaret Bakanlığı Web Sitesi, 2023

Başlıca Ülkeler İtibarı ile Dış Ticaret İhracat

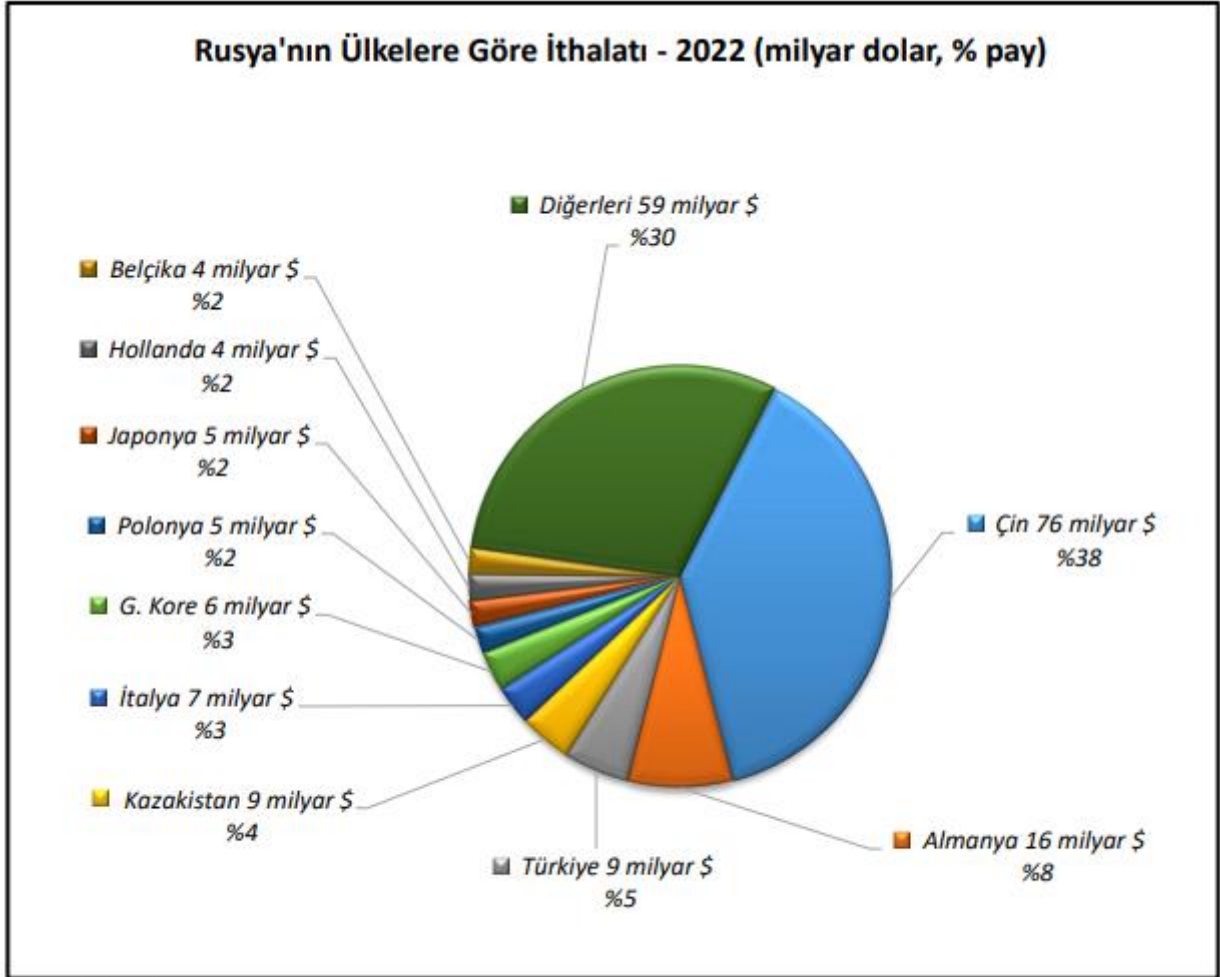
İhracat yaptığı başlıca ülkeler sırasıyla, Çin, Türkiye, Hindistan, İtalya, Almanya, Hollanda, Kazakistan, Polonya, Fransa ve ağırlıklı olarak(%37) diğer ülkelerdir. Türkiye %10'luk pay ile 2. Sıradadır.

Kaynak: Trademap

İthalat

İthalat yaptığı başlıca ülkeler Çin, Almanya, Türkiye, Kazakistan, İtalya, G. Kore, Polonya, Japonya, Hollanda ve Belçika'dır. Ağırlıklı olarak ise 59 milyar dolar ile %30 pay diğer ülkelerden ithalat yapılmaktadır. Ülkenin ithalatında Türkiye %5 pay ile 3. sıradadır.²

Kaynak: Trademap

Ülke Demir Sektörü İthalatında En Fazla Payı Olan 5 Ülke

İhracatçı Ülke	2017	2018	2019	2020	2021
Çin	\$3.408.005	\$4.045.352	\$4.449.854	\$3.881.675	\$5.405.385
Kazakistan	\$1.722.022	\$1.662.449	\$1.578.015	\$1.271.749	\$2.366.169
Almanya	\$1.767.446	\$1.683.450	\$1.689.637	\$1.572.455	\$1.650.765
Ukrayna	\$1.400.692	\$1.836.522	\$1.781.072	\$1.115.637	\$1.356.820
Belarus	\$834.846	\$875.784	\$944.126	\$898.025	\$1.284.387
Dünya Geneli Toplam	\$15.633.590	\$17.055.513	\$17.818.863	\$15.840.779	\$20.346.648

Birim: 1000\$

² Ticaret Bakanlığı Web Sitesi, 2023

8. Türkiye'nin Rusya'ya Sektör İhracatları

ÜRÜN GRUBU	2022 YILLIK KG	2022 YILLIK USD	2023 YILLIK KG	2023 YILLIK USD
DEMİR VE ÇELİK	24.333.053	53.182.333	41.650.281	81.173.877
PİK DEMİR VE AYNALI DEMİR	0	0	0	0
HURDA. GRANÜL. TOZLAR	31.510	77.632	40.904	183.958
YARI MAMULLER	0	0	10	816
SICAK HADDE MAMULLERİ	863.675	1.549.122	343.419	815.350
SOĞUK HADDE MAMULLERİ	664.182	1.447.454	587.514	1.614.121
KAPLANMIŞ ÜRÜNLER	8.520.359	17.224.716	21.286.060	33.417.610
KAPLANMAMIŞ ÜRÜNLER	363.720	410.250	327.470	630.371
FİLMAŞİN	135.510	154.233	182.199	135.405
ÇUBUKLAR	2.806.428	4.139.265	4.080.206	5.626.513
PROFİLLER	764.910	1.238.542	1.243.521	2.011.624
TELLER	84.155	161.168	157.517	501.681
PASLANMAZ ÇELİK ÜRÜNLERİ	5.399.249	17.673.617	10.514.978	29.594.566
YARI MAMULLER	8.608	43.442	3.492	38.357
YASSI ÜRÜNLER	897.919	2.164.540	273.650	800.681
UZUN ÜRÜNLER	3.792.828	6.898.351	2.609.342	5.802.824
DİĞER DEMİR-ÇELİK	0	0	0	0
BORULAR	2.671.136	7.005.924	2.898.896	8.167.708
BORU BAĞLANTI PARÇALARI	2.585.372	9.734.752	2.822.189	12.123.378
İNŞAAT AKSAMI	22.246.359	75.233.035	17.419.008	59.132.268
VİDALAR. CİVATALAR. SOMUNLAR	2.814.211	16.430.289	3.121.663	24.981.221
SOFRA VE MUTFAK EŞYASI	2.005.953	11.265.057	1.670.058	9.513.815
DİĞER DEMİR ÇELİKTE EŞYA	2.930.479	10.812.954	3.245.346	15.590.303
BAKIR VE BAKIRDAN EŞYA	297.205	5.874.046	295.018	8.014.062
ALÜMİNYUM VE ALÜMİNYUMDAN EŞYA	5.839.724	42.079.350	9.367.921	79.039.276
DİĞER METALLER VE EŞYA	39.736.347	192.501.558	39.244.350	217.360.904
PREFABRİK YAPILAR	6.260	15.489	6.375	11.274
DEPO.SARNIÇ.VARİL.FIÇI.KÜV.VB.	3.132.234	12.406.103	3.243.886	12.685.119
SIKIŞTIRILMIŞ.SIVI GAZLAR İÇİN KAPLAR	281.328	921.446	676.541	2.411.392
SOBALAR.MUTFAK SOBA VE OCAKLARI.BARBEKÜ. MANGAL.GAZ OCAKLARI VE AKSAMLARI	3.396.862	20.752.126	3.640.297	22.016.343
SAĞLIĞI KORUYUCU EŞYA(PASLANMAZ ÇELİKTE LAVABO.EVIYE VE KÜVETLER)	340.333	3.466.485	408.643	3.987.171
DEMİR ÇELİKTE DİĞER DÖKME EŞYA(DÜZ KAPAKLAR.VALF KUTULARI.ÖĞÜTÜCÜ BİLYALAR)	721.535	1.929.347	1.029.109	3.677.454
DİĞER EŞYA(ÖĞÜTÜCÜ BİLYALAR.KAFESLER. TEL SEPET.KUTU.MERDİVEN.BOBİN VB)	4.626.207	19.704.155	4.272.642	26.237.157
GENEL TOPLAM	13.376.216.822	39.074.426.563	12.203.075.054	34.399.253.805

Tablo 1: Kaynak: OAİB Verileri

Yukarıda yer alan verilere bakıldığında Türkiye'den Rusya'ya yapılan demir ve demir dışı metaller ürün gruplarında 2022'de 39 milyon dolar ihracat gerçekleştirildiği gözükmektedir. 2023 yılında ise bu hacmin 34 milyon dolar seviyelerine düştüğü göze çarpmaktadır. 2023 özelinde sektör bazlı olarak ise Alüminyum ve Alüminyumdan Eşya ile Diğer Metaller ve Eşya ürün gruplarında değersel bazlı en yüksek ihracat getirisinin sağlandığı istatistiklerde gözükmektedir.

Sonuç olarak, bir önceki yıla göre Türkiye'nin demir ve demir dışı metaller sektöründe Rusya'ya yaptığı ihracatın birkaç sektör haricinde genel anlamda %28 oranında azaldığı karşımıza çıkmaktadır.

9- Oaib'den Ülkeye Yapılan İhracatlar

ÜRÜN GRUBU	2022 YILLIK KG	2022 YILLIK USD	2023 YILLIK KG	2023 YILLIK USD
DEMİR VE ÇELİK	1.807.829	3.874.142	1.226.890	3.334.710
PİK DEMİR VE AYNALI DEMİR	0	0	0	0
HURDA. GRANÜL. TOZLAR	0	0	12.040	75.336
SICAK HADDE MAMULLERİ	591.180	896.816	80.474	164.830
SOĞUK HADDE MAMULLERİ	509.820	1.288.195	587.479	1.613.871
KAPLANMIŞ ÜRÜNLER	0	0	311.025	529.825
KAPLANMAMIŞ ÜRÜNLER	0	0	52.141	124.085
ÇUBUKLAR	105	13.002	8.606	39.217
PROFİLLER	273.201	564.461	84.591	313.801
TELLER	0	0	0	0
PASLANMAZ ÇELİK ÜRÜNLERİ	117.879	605.714	20.733	152.521
YARI MAMULLER	0	0	87	6.314
YASSI ÜRÜNLER	110.536	302.690	33.218	132.536
UZUN ÜRÜNLER	205.109	203.263	36.497	182.375
BORULAR	583.473	1.708.165	1.043.894	2.859.296
BORU BAĞLANTI PARÇALARI	118.108	1.016.635	160.439	1.758.164
İNŞAAT AKSAMI	4.130.936	10.403.594	2.545.083	6.899.181
VİDALAR. CİVATALAR. SOMUNLAR	295.623	2.803.277	426.414	4.988.533
SOFRA VE MUTFAK EŞYASI	245.053	732.510	348.844	1.180.834
DİĞER DEMİR ÇELİKTE EŞYA	780.917	3.077.588	866.366	3.609.417
BAKIR VE BAKIRDAN EŞYA	33.325	529.296	68.595	1.057.489
ALÜMİNYUM VE ALÜMİNYUMDAN EŞYA	443.383	4.787.151	630.542	5.385.195
DİĞER METALLER VE EŞYA	1.136.355	14.709.341	1.581.213	24.698.611
PREFABRİK YAPILAR	0	0	5.775	8.050
DEPO.SARNIÇ.VARİL.FIÇI.KÜV.VB.	830.429	2.076.423	499.228	2.579.906
SIKIŞTIRILMIŞ.SIVI GAZLAR İÇİN KAPLAR	137.101	402.363	226.751	774.446

SOBALAR.MUTFAK SOBA VE OCAKLARI.BARBEKÜ. MANGAL.GAZ OCAKLARI VE AKSAMLARI	313.529	1.982.628	280.390	1.653.162
SAĞLIĞI KORUYUCU EŞYA(PASLANMAZ ÇELİKTE LAVABO.EVİYE VE KÜVETLER)	10.501	229.052	11.087	206.433
DEMİR ÇELİKTE DİĞER DÖKME EŞYA(DÜZ KAPAKLAR.VALF KUTULARI.ÖĞÜTÜCÜ BİLYALAR)	173.700	567.507	233.826	860.493
DİĞER EŞYA(ÖĞÜTÜCÜ BİLYALAR.KAFESLER.TEL SEPET.KUTU.MERDİVEN.BOBİN VB)	437.550	2.326.177	594.348	6.600.902
GENEL TOPLAM	1.388.543.041	4.086.669.449	1.339.642.672	4.097.454.513

Birim: 1000\$

Kaynak: OAİB Verileri

Tablodan, 2022 yılında üyelerimizin Rusya'ya 1,388,543 KG ürün ihraç ettiği ve bunun toplam değerinin 4 Milyon USD olduğu görülmektedir. Aynı şekilde, 2023 yılında ihracat miktarının 1,339,642 KG'ye ve değerinin ise 4,097 Milyon USD'ye yükseldi rakamlardan anlaşılmaktadır.

Genel olarak, üyelerimizin çeşitli endüstrilerden Rusya'ya yaptığı ihracatın 2023 yılında hem miktar hem de değer olarak benzer seyir içinde kaldığı anlaşılmaktadır.

10- Vergi Oranları

Aşağıdaki tabloda Ankara Demir ve Demir Dışı Metaller İhracatçılar Birliğimizin iştiğal alanına giren GTİP'lere ait gümrük vergisi oranları paylaşılmıştır.

GTİP	Ürün Adı	Gümrük Vergisi %
72	Demir ve Çelik	3.89
73	Demir veya Çelikten Eşyalar	8.27
74	Bakır ve Bakırdan Eşyalar	2.96
75	Nikel ve Nikelden Eşya	4.43
76	Alüminyum ve Alüminyumdan Eşya	4.65
78	Kurşun ve Kurşundan Eşya	3.13
79	Çinko ve Çinkodan Eşya	3.49
81	Diğeri Metaller	8.17
82	El aletleri	6.11
83	Diğeri Metalden Eşyalar	8.83